Debreczen 1896. XXIII. évfolyam 187. sz. Szerda, augusztus 12.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

KÖNYV-TÁRA

Andrássy Gyula és Bánffy Dezső.

(D.) Előttünk fekszik a régi „Magyar Ujság“, még a Böszörményi László szerkesztősége és az Andrássy Gyula miniszterelnöksége idejéből. „A nagy piperkőcz.“ Ez a czime az egyik czikknek, melyben szóról-szóra következők állanak:

„Soha nem vontuk kétségbe az Andrássy Gyula kocsisságát. Teljes elismeréssel adózunk neki e téren. A tegnapi lóversenyről hazafelé hajtva, a kocsik nagy zavarában az ő fogata volt az egyetlen, mely valódi bravourral haladt. A kitérések a hajtás sebességének daczára kifogástalanok, a kanyarulatok és elfordulások müvésziek voltak. Ez is igazolja, hogy mindenre születni kell. Ha Magyarország ügyeit is igy lehetne vezetni, a legjobb kezekbe volnának letéve, de sajnos, ahoz nem kocsisság, még csak nem is udvaronczság, nem is gavallérság és öltözködni tudás, nem is kaczér szempillantások és nagy haj szükségesek, hanem a nagy észből kellene legalább is oly adag, mint amennyi a hajból mutatkozik.“

Ez volt a Böszörményi László lapjának véleménye a világ egyik legnagyobb államférfiáról, kiről, a már történelemmé vált jelen irástudói ugy nyilatkoznak, hogy a Sz. Stefanói békével Európát a felfordulástól mentette meg s lángeszének e halhatatlan tényével, a történelem legnagyobb alakjai közé sorakozott.

Ime az ellenzéki igazságszolgáltatásnak egy ragyogó ténye. Andrássytól Bánffyig, egytől-egyig ez volt a miniszterelnökök sorsa. Rosz hazafi volt mind, szolgalelkü volt mind; diplomatának silány, politikusnak gyenge, a miniszterelnöki székre ostoba. Az egyetlen Wekerle volt az a szerencsés, aki Bécset sarokba szoritván, mint óriás esett el. De hogy elesett, az bizonyos.

Most a Bánffy Dezső elesésének szeretnének tapsolni a politikai karzat ellenzéki müértői, akik tudvalevőleg a salto-mortálék szemlélésében, gyerekészszel, nagy örömüket lelik. Hogy mi benne a hasznuk? Azt, ha felakasztanák őket se tudnák megmondani, csak az a bizonyos, hogy látni, szörnyü módon szeretik.

Szerintök a kvóta buktatná föl Bánffy Dezsőt, aki rettentő módon megérdemelné ezt a sorsot: mert hát hazafinak rosz és szolgalelkü; diplomatának silány, politikusnak gyenge, miniszterelnöknek ostoba: lásd Andrássytól kezdve a mai napig.

Mivelhogy Bánffy Dezső a kvóta fölemelését Ő felségének megigérte.

Megigérte? Nem igérte? Azt ő tudja. Mivel azonban minden igéretnek meg van a maga története, ha teszem, megtörtént volna ez az igéret, erről is azt kellene hinnünk, hogy nem történt légyen előzmények nélkül.

Ha Ő felsége nagyon akarta? Az nem jelent egyebet, mint, hogy baj van. Az Ő felsége szilárd ragaszkodása valamihez, ismét csak nem jár előzmények nélkül és félő, hogy itt, egy a birodalom tulsó felével való összeveszés áll küszöb előtt. Hát, hogy összeveszszünk-e? . . . Amint tetszik. Megtehetjük, miért ne? . . . Mert vagy kibékülünk azután, vagy nem. Egyszer ugy is meg kell halni!

A bölcsességnek ezen észjárása szerint semmi se természetesebb, minthogy vesszünk össze. Ha argumentum kell hozzá, van a szélbalon elég, de meg az egész ellenzéki vonalon, hát ebben a tekintetben rosz termés nincs. Ausztria szemét csupa tiszta fölösleggel is kiverhetjük. Nincs olyan hirlapolvasó ember Magyarország-

TÁRCZA.

Szellemek látogatása.

Egy lehetetlen történet Brehmer Arthurtól.

Forditotta: **Popper Dezső.**

Egyedül voltam szobámban, teljesen egyedül és mégis ugy vettem észre, mintha magamon kivül még más is lenne; és igy természetesen nem igen szolgált örömömre, midőn hirtelen megszólitanak:

— Johnes ur!

— Kérem, mivel lehetek szolgálatára és mindenekelőtt, kihez van szerencsém?

— Hát már igazán nem ismer? Anynyira megváltozott volna a hangom? Oh, hisz' nem is csoda, oly nedves az a sir, mondom Önnek, a vizcseppek szinte csurognak a koporsó-fedélről. Nagyon egészségtelen az a sir, a melyben én fekszem.

— És régen van Ön már benne? — kérdém őszinte részvéttel, mert én is laktam már egyszer nedves lakásban és tudom jól a kellemetlen következményeket.

— Tizennyolcz hónapja — válaszolá, hangja után itélve férfinek kellett lennie.

— Tizennyolcz hónap óta? Mi a manó, tizennyolcz hónap óta! Nem Jeffers Fred Ön?...

— Nagyon helyes — válaszolá — Jeffers Fred, teljesen jól eltalálta, nem vagyok más, mint Jeffers Fred szelleme.

— Különös — mondám. — Azután oda toltam egy karszéket és vendégszerető mozdulattal mondám: — Szabad kérnem, tessék helyet foglalni.

— Oh, köszönöm — válaszolá és észrevettem, hogy meghivásomnak tényleg eleget tesz, mert a szék pamlagja lelohadt, nagyon keveset ugyan, de mégis lejebb lohadt.

— És minek köszönjem e szerencsét? — kérdém vendégemtől.

— Egye meg a f...bocsánat! — szakitá magát félbe — még nem tudtam leszokni az átkozódásról, melyet életemben rendszeresen használtam. Szinte hihetetlen, hogy milyen nehezen lehet levetkőzni egy rosz szokást, de egy szellem, Ön megért engem, egy szellemnek még sem illik átkozódni.

Igenlőleg bólintottam fejemmel.

— Hát, kérem, nagyon furcsa történet az. Nem tudok siromban — egész eltekintve a nedvességtől — nyugodni és annak szomszédom az oka. Képzelje csak, hogy milyen peches fráter vagyok én. Senki más nem lehetett szomszédom, mint Harris, a suszter. Talán emlékszik még rá, nemde?

— Nem — felelém — talán az, a melyik nekem mindég olyan szük czipőket csinált, hogy szinte....

— Nem, nem az — biztositott Jeffers Fred szelleme. — Az az a suszter, a kit ezelőtt körülbelől tizennégy évvel, midőn együtt jártunk a klinikára, bonczasztalunkon tranzsiroztunk....

— Aha, emlékszem már — válaszolám neki örömmel. — Helyes, igen, helyes, az az a Harris, a kinek a térdkalácsát Ön elvitte, nem tudom már, mit akart vele csinálni és a mely azután mindég az Ön iróasztalán hevert...

— Mig később azután ön elvette tőlem és mint levél-nehezitőt használta. A térdkalácsot, a mi legnagyobb örömömre szolgál, még mindig itt látom.

— Mindenesetre — mondám és akaratom ellenére kezembe vettem, ujjaim között forgattam, mintha csak most ébredtem volna annak a tudatára, hogy milyen becses tárgy ez nekem.

— Tehát Harris — folytatá szemben-ülő vendégem — visszaköveteli térdkalácsát. Ejjel-nappal folyton kinoz vele, sőt annyira megy, hogy engem okoz vele, hogy évek óta mint béna szellem kell járkálnia. Egyszóval kénytelen voltam elhatározni magamat az idejövetelre és Önt arra kérni, bár sajnálattal, hogy ilyen csekélységgel fárasztom, hogy a térdkalácsot visszaszolgáltassa.

— De kérem, a legnagyobb szivességgel kedves barátom, — szóltam és odanyujtottam neki a csontot. — Kérem vegye által és adja át legmélyebb tiszteletemet Harris urnak.

Jeffers Fred szelleme azonban határozottan vonakodott átvenni a csontot.

— Nem! — mondá. — Az Ön szeretetreméltóságára már jó előre el voltunk készülve, tehát ugy beszéltük

ban, aki egyik-másik lapból ki ne olvastav olna már, hogy mit kell felelni a németnek. A krétai keresztények és mohamedánok is ezenképen olvasnak, békülnek és értik meg egymást.

Először is a mellett kell verni, mert e nélkül nem mehet végbe hazafias aktus és amint tudjuk, ettől megszokott ijedni az ellenség. A politikus csizmadiákról pedig nem kell megfeledkezni, mivel hogy ezek a politikával régi idők óta tisztában vannak s hogy a légy mitől döglik, azt tudniok kell. Szóval, ha amint dukál, az eszünket szegről-végről összeszedjük és hozzá még a kétszerkettőt is elővesszük, nincs olyan Isten fia, aki bolonddá tegyen bennünket!

Nos? Argumentáljunk-e még tovább? Megmutassuk-e még jobban is, hogy értünk hozzá, mint akármelyik igen tisztelt publikum, mint akár a német, olasz, franczia vagy angol is? Sajnos, hogy sem itt, sem ott nem a nagyközönség paktál és megy hajba egymással, hanem egy-két hivatott végzi a dolgot milliók helyett, mint ahogy Andrássy és Tisza nem mentek bele az orosz-török háboruba, hanem inkább Boszniát okkupálták, pedig egyetlen egy politikus csizmadia sem adta rá a votumát: hanem a hazaárulás ki lett mondva.

Andrássy Gyula és Böszörményi László most ott könyökölnek a mennyország ablakában s pipaszó mellett, mosolyogva nézik a Bánffy izzadását.

Én is igy izzadtam egykor, — mondja Böszörményinek Andrássy — bele kötöttek még a hajamba is. Bánffy e tekintetben szerencsés ember, ugy-e?

Böszörményi vállat von: Igen, ha majd itt köztünk ő is czélját éri . . .

— **Belföldi hirek.** (*Horánszky Nándor röpirata.*) „A nemzeti-párt elnöke, Horánszky Nándor, szükségét érezte annak, hogy az Ausztriával való kiegyezésről különös tekintettel a quota kérdésének mikénti megoldása tárgyában megnyilatkozzék. Nem muló értékü hirlapi czikkekben mondja el nézetét, hanem röpiratot irt, a mely most ezen sajtó alatt s a legközelebbi napok egyikén lát napvilágot. A nemzeti párt elnöke röpiratának, a mint halljuk, nagy missiója van. Az illetékes politikai körökben már várva várják a holt saison legnevezetesebb eseményét, annyival inkább, mert azt hiszik, hogy *uj politikai konstellacziókra fog okul szolgálni.* Horánszky a quota kérdésében a képviselőház által kiküldött quota-bizottság álláspontján áll, erre vonatkozó fejtegetései elől az osztrák kormány sem fog elzárkozhatni. Mondanunk sem kell, hogy gróf Apponyi Albert a nemzeti-párt elnökének röpiratát mindenben helyesli, sőt a kormánypártban oly szó is hangzott, mely szerint a párt egyik legtekintélyesebb tagja is a röpiratot nemcsak időszerünek, de nagyfontosságunak is jelezte.“ — (*A czár Franczia országban.*) A czár Párisban és Franczia országban, hogy ez ország iránt rokonszenvének kellő kifejezést adjon, pár nappal tovább fog időzni, mint Németországban. Miután a czár távollétében Oroszország regensség nem lesz, kimeritő és igen pontos távirati szolgálatról fognak gondoskodni és Párisban már ma buzgón dolgoznak azon, hogy ezen szolgálatot a lehető legtökéletesebben berendezzék. — (*Az olaszok Afrikában.*) A Róma czimü lap továbbra is fentartja azon hireket, hogy Eritreában komoly események készülődnek. Menelik állitólag a dervisekkel szövetkezett és az olaszok ellen az őszszel döntő csapást szándékozik mérni. Az Italia Militaire határozottan azzal gyanusitja Oroszországot, hogy az abessziniaiakat titokban támogatja és biztos forrásból jelentheti, hogy az olasz hajók által most lefoglalt hajókon talált fegyverek szintén orosz eredetüek voltak.

A büd-szent-mihályi villámok.

Debreczen, augusztus 12.

Ugron Gábor keveselte a szabolcsmegyei derék ref. községtől azt a szerény dicsőséget, hogy az alföldi magyar házak egyik tipusát Büd-szent-Mihályról kölcsönözték az ezredéves kiállitás falujának. A nagy politikai vigécz vasárnap óta országos nevezetességre emelte a Dessewffy grófok faluját, amely most már a históriáé. Ugron Gábor onnan menydörgött vasárnap s szórta villámait mindazok ellen, akik olyan vakmerőek, hogy nem értenek vele egyet és tele tüdeje egész erejével proclamálta ott a kiegyezés ellen való obstructiót.

Természetesen csak a maga és — talán — a kisded pártja nevében is. Hát a büd-szent-mihályi pronunciamenton csöppet sem csodálkozunk.

Nem csodálkozhatik senki se rajta, aki Ugron Gábor parlamenti szereplését ismeri, aki tudja, hallja, látja, hogy Ugron Gábor nem tesz egyáltalán se mást, mint hogy obstruál, másokkal egyetemben, ha lehet s egyáltalában is, ha muszáj. Sőt akkor is, ha épenséggel nem muszáj. Minthogy pedig a nagy boa-obstruktorhoz közel álló lapok már tele torokkal fujják, hogy Ugron Gábor már legközelebb tesz valamit: mindenki előtt világos volt, hogy Ugron megint obstruálni akar. Hogy eme szándékának bejelentése közben ugy mellesleg árulóknak is nevezte el a Kossuth Ferencz vezérkedése alatt való hajdani fegyvertársait, nem ment olyan simán, mint azt az első jelentés állitja, mert a népgyülés ekközben folyton Kossuth Ferenczet éljenezte, valaminthogy az Onody Géza beszámolóbeszédét kisérő lelkesedés-zajt is nyomon követi a korrektura, amely szerint a tiszalökiek ahelyett, hogy a beszéd kétségkivül profundus bőcsességét mohón magukba szivták volna, folyton azzal kivánesiaskodtak

---

meg, hogy Harris maga fog érte jönni. Tehát ő ma éjjel, ugy tizenkét óra felé, személyesen fog jelentkezni, hogy köszönetét nyilvánitsa.

— Ördögbe is — mondám — a mennyire is nagyon örvendek Harris ur látogatásának, de az időt mégis, hogy is mondjam, rosszul választotta.

— De ellenkezőleg — biztositott Jeffers Fred szelleme — az nálunk a legdivatosabb idő a látogatásra és ön be fogja látni: az első látogatás . . .

Természetesen nagyon is beláttam és a mint észrevettem, hogy szellem-vendégem felállott a székről és bucsut akart venni tőlem, én is felállottam, jól megráztam láthatatlan jobbját és kikisértem az ajtóig, hol ismételten biztositottam, hogy látogatásával igen megtisztelve éreztem magamat.

De a mint ismét egyedül voltam, legjobb szerettem volna azt a csontot a pokolba dobni. Na még csak az hiányzott volna nekem. Egy vén suszternek a szelleme az én házamban! Mi közöm volt nekem ahhoz, hogy sántán járkált-e ő a világban, vagy bénán. Én különben tizenkét órakor szokásom szerint aludni szoktam, nem pedig szellemeknek csontot átszolgáltatni.

És tényleg elhatároztam magam a látogatás nem törődésével és le fogok feküdni. Az ajtókat bezárom és jól alszom. Midőn az este elérkezett, ugy is tettem, eloltottam a gyertyát és szinte örvendtem, hogy Harris János tovább fog sántikálni.

Nem tudom mennyi ideig aludhattam, nagyon régen még nem, annyi bizonyos, midőn egyszerre csak felrázva éreztem magamat.

Ijedten ugrottam fel.

— Hallja, maga — szólalt meg egy durva, iszákos hang — maga az az iró, a Johnes, Robby Johnes ur! ?

— Mindenesetre — dadogám.

— Jól van — mondá a hang — akkor helyes uton járok. Harris János ur susztermester, eljöttem az én izémért, a térdkalácsomért. Elég régen sántikálok már igy össze-vissza és koptatom csontjaimat. Hol van az az izé?

— Ott — felelém — ott van az iróasztalon.

Hallottam, a mint a könyvek és papirok a földre hullottak. Azután ismét megszólalt Harris János hangja:

— Aha, itt van az a kis izécske, kutya módra csinos kis izé ez. Na hát csak azt mondom én önnek Johnes ur, ön nem is képzeli, hogy mi rejlik az ön térdkalácsában; keserves lét az uram, a nélkül, haszontalan, utálatos lét.

Ekkor egyszerre csak különös lárma ütötte meg füleimet, mintha csontok csörögtek volna.

— Az Isten szerelmére, mi történik itt? — szólaltam meg ijedten.

— Na, na — mondá a szellem nyugtatólag — csak ezt az ostoba kötést veszem le innen a térdemről, melylyel a lyuk volt eltakarva és beledugom ezt az izét, a térdkalácsot. De komisz módon el van ez kopva; na de nem tesz semmit, mindenesetre jobb, mint semmi.

— Igy ni — folytatta azután és mintha egy megkönnyebbült sóhajt bocsátott volna ki ajakán — most már csak azt szeretném tudni, hogy mit tett Ön ezzel az izével, hogy igy megkopott?

— Nos — szóltam megilletődve — azt hiszem, az Ön többi csontjai sem lehetnek különbek.

— Hohó! — nevetett a szellem durván — akarja látni? — és elkezdett olyan pokoli lármát csapni, hogy szinte recsegett és ropogott minden.

— Johnes ur! Johnes ur! — kiáltott egy hang — meddig kopogjak még, hisz már kilencz óra.

Mi az? Ébren vagyok, vagy álmodok? Ezen hang nem a Harris Jánosé volt, hanem Katié, a gazdasszonyé, aki mindkét öklével döngette az ajtót, hogy felkeljek.

Tehát álmodtam? ! És a Jeffers Fred és Harris János szelleme csak álom volt?

Vigan fütyölve ugrottam ki az ágyból. Hogy lehet ilyet álmodni! Szinte hihetetlen.

De hogy éreztem magam, midőn iróasztalomhoz lépve láttam, hogy a térdkalács hiányzik.

Helyén egy félig elrothadt rongy hevert, az a rongy, melylyel Harris Jánosnak a térde volt bekötve!...

szeretett képviselőjüknek, hogy miért nem szavazta meg a polgári házasságot.

Választ természetesen nem kaptak kérdésükre, a minthogy Váradi Károly is adós maradt annak a kijelentésnek a bizonyitásával, a mely Ugron Gábort az egybegyült választók és nem választók mélységes elámulása közben hazánk legdicsőbb fiának mondotta.

Ugron Gábor különben Hajdumegyére is mondott egy tisztelettel jól eső bókot, a midőn fölemlitette, hogy a vármegyénk, noha minden országgyülési képviselője ellenzéki, mégis minden miniszternek bizalmat szavaz. Ezzel persze önkéntelenül is Hajduvármegye közönségének részrehajlatlanságát ismerte el.

Csöppet sem akarjuk annak a görögtüznek fényét, a melyet hü satellese, Várady Károly, gyujtott neki Büd-Szent-Mihály piaczán, emelni azáltal, hogy valami nagy jelentőséget tulajdonitanánk akár az Ugron legujabb kirohanásának, akár a szent-mihályi és t.-löki sokadalomnak és megijednénk akár egyiktől, akár a másiktól.

De nem leplezhetjük el mégis abbeli csodálkozásunkat, hogy Kossuth Ferencz pártja az ő egyik legerősebb helyének, Debreczennek, közvetlen szomszédságában tétlenül nézi, miként igyekszik kiszoritani a mozgékony és élelmes Ugron T.-Lökről, Nánásról, Nagy-Kállóból és Böszörményből, a melyek mind képviselve voltak Ugron büd-szent-mihályi megdicsőülésénél.

Különben az ő dolguk. Legyenek megnyugodva a tulsó oldalon, hogy az ő testvérharczok miatt legkevésbé sem fáj a mi fejünk.

Csónakon az Atlanti Oczeánon át.

Az a dicsőség, hogy a világot merész utazásokkal bámulatba ejtették, az 1896-ik évben kétségtelenül a svédeké és norvégeké. A Spitzbergak közelében levő kis szigeten Andrée, Eckholm és Strindberg nevü *svédek* készülnek óriás léghajóval az északi sarkhoz utazni. Most pedig két ifju *norvégiai* ezer veszélyek közt befejezett utazás hősei gyanánt — lép előtérbe. Ezek pedig a 31 éves Harbo Geo, hosszujáratu hajóskapitány és társa, Samuelson Frank, 21 éves matróz, — a kik *evezős csónakon* keltek át New-Yorkból az Atlanti Oczeánon keresztül és csütörtökön reggel Havreba érkeztek.

Harbo és Samuelson ez oczeáni csónakozásukkal megnyerték az evezős világrekordot. A *négyezer tengeri mérföldnyi* (7420 kilométer) utat New-York és Havre közt hatvankét nap alatt járták meg, vagyis közel két annyi idő alatt, mint a menynyire egy jó vitorlás hajónak van ugyanannyi utra szüksége.

A norvég utazók járművének leirásából még inkább meggyőződtünk arról, hogy vállalkozásuk a legmerészebb, a legbátrabb volt. Fox nevü evezős csónakuk hat méter hosszu, alig másfél méter széles jármü, melynek *sem kormánya, sem vitorlái* nincsenek. Hófehérre van mázolva és hátsó végén az amerikai csillagos lobogót hordja, melyet az eső, szél, vihar és a felcsapkodó hullámok rongyokba téptek.

Az elutazás Newyorkból julius 6-ikán, óriási néptömeg jelenlétében történt, mely a bátor utazókat lelkes hurrázások közt kisérte. Az utra alkalmat egy new-yorki sportlap fölszólitása adott, mely aranyérmet tüzött ki jutalmul a legerősebb s legkitartóbb csónakázónak. Az érem az egyedüli jutalom, a mely a két norvégnak a veszélyes utért jut. Harbo és Samuelson egy tuczat evezőt vittek magukkal. Csupán az evezők segélyével, vitorla és kormány nélkül akarták az oczeánt átevezni. Utközben Horbo kapitány naplót vezetett, a melyben feljegyezte az ut érdekes eleményeit. Ezen feljegyzések közül ma néhányat közöl egy párizsi lap.

Tiz nappal az elindulás után a „Fox“ találkozott „Fürst Bismarck“ német hajóval, mely Cherbourgból New-Yorkba hajózott. Julius 8., 9. és 10-ikén az oczeánon rettentő vihar dühöngött, mely a két norvéget a lélekvesztővel Newfoundland szikláira vetette. E mellett viz- és élelmi készletük elveszett. Csak 15-ikén találkoztak a háromárboczos norvég „Citó“-val, mely ellátta őket vizzel és élelemmel. Egy más norvég hajó, az „Eugen“ julius 24-ikén szintén élelmi szerekhez juttatta őket. A három nevezett hajó kapitányai bizonyitották Harbo naplójában, hogy a „Fox“-on a NewYorkban tett fogadás szerint sem vitorlát, sem kormányrudat nem találtak.

Julius 9-ike és 10-ike közti éjjel a vihar, melyről emlitést tettünk, tetőpontját érte el. Egy hatalmas hullám elboritotta a „Fox“-ot s a csónak felborult. Harbo és Samuelson a tengerbe estek. Négy óra hosszáig küzdöttek a háborgó hullámokkal, felborult csolnakjukba kapaszkodva; hasztalannl erőlködtek, hogy a csolnakot ujra felállitsák, nem birtak a tenger hullámainak erejével. Tizenkét magukkal vitt evezőjük, étel- és vizkészletük elveszett. Végre sikerült kettőjüknek emberfeletti erőmegfeszitéssel a csónakot visszaforditani és két evezőt a vizből kihalászni. Ezekkel folytatták utjukat, a mig utközben egy gőzhajótól nem kaptak két uj evezőt és élelmiszereket.

Csaknem 56 napi utazás után Scilly szigetére értek Anglia délnyugati partja mellett és innen további hat nap alatt tegnap délelőtt fél tiz órakor értek Havreba Nagyszámu közönség várta a két bátor csolnakost a havrei u. n. kereskedelmi medenczében. Itt a nézők élénk éljenzése közt szálltak partra. Külsejük nagyon is magán viselte a végtelen fáradalmak és veszélyek között megtett ut bélyegét. Ruházatuk rongyokban függött le róluk s kezeik véres zuzódásokkal voltak boritva. Megérkezésük után mindenekelőtt egy fényképész az összes bel- és külföldi képes lapok számára megörökitette; előbb természetesen egy ruhakereskedésben az aktushoz illőbb ruhát kaptak. Azután az amerikai konzulnál tisztelegtek. A két norvég a csónakot, „Fox“-ot, Havreben, Rouenben és Párisban sorra ki akarja állittatni s az ekként begyülő összegen gőzhajón akarnak New-Yorkba visszatérni, hogy az aranyérmet az evezési világrekordért átvegyék.

Országos turista-kongresszus.

A hazai turista-egyesületek közös czéljaik érdekében való hathatósabb és eredménydusabb munkálkodhatás végett egyöntetü eljárást óhajtván követni, ennek mikénti megvalósitását megvitatandó f. évi augusztus hó 19-dikén Budapesten Országos Turista-Kongresszust tartanak.

A testet-lelket edző turistaságnak közgazdasági fontosságát is elismerve és méltatva ezen Országos Turista-Kongresszus védnökségét Dániel Ernő, val. belső titkos tanácsos, kereskedelemügyi és dr. Darányi Ignácz, val. belső titkos tanácsos, földmivelésügyi m. kir. miniszter urak voltak kegyesek elvállalni.

Az erdélyrészi Kárpát-Egyesület, mint a kongresszust előkészitő egyesület részéről összehivott előértekezlet által, a kongresszus előkészitésére gróf Bethlen Bálint és dr. Téry Ödön elnöklete alatt végrehajtó bizottság küldetett ki, a melynek tisztikara a következőleg alakult meg:

Az Országos Turista-Kongresszusnak üléseiben az alábbi kérdések fognak megvitatásra kerülni:

I. Mily módon lehetne a turistaságot hazánkban terjeszteni, a turistaforgalmat és fürdők látogatását emelni? Előadó: dr. *Posewitz* Tivadar.

II. Miként volna lehetséges egy turista-organumot létesiteni, melynek a külföldet is érdeklődő anyagából, esetleg évnegyedenként, idegen nyelvü kivonat is bocsáttatnék közzé? Esetleg mily módon lehetne a hazai turista-szövetkezetet megalkotni? Előadó: dr. *Thirring* Gusztáv.

III. Miként volnának a tanuló ifjuság kirándulásai szervezendők és rendszeresitendők és miként volna a kirándulási kedv a főiskolai tanuló-ifjuságban felébreszthető? Előadó: *Hangai* Oktáv.

IV. A külföldön létező népviselet védő szövetkezetek czéljainak megfelelőleg, különösen a nép körében élő intelligens elemek (u. m. lelkészek, néptanitók, továbbá községi jegyzők, falusi birák, anyakönyvvezetők, körjegyzők, járási- és körorvosok stb.) segélyével hogyan lehetne odahatni, hogy a falusi nép között egyre jobban tért hóditó városi divatnak, illetve az annyira festői és néprajzi szempontból is fentartandó népviseletek káros átalakulásának gátat lehessen vetni. Előadó: dr. *Hermann* Antal.

V. Miként lehetne a külföldi turista-egyesületekkel állandó összeköttetést létesiteni és azt fentartani? Előadó *Benedek* János.

VI. Minő közforgalmi és társadalmi kedvezmények volnának kieszközlendők a a turista-egyesületek számára? Előadó: *Moussong* Géza.

VII. Az eddig elrejtett alig ismert, vagy meg nem közelithető kirándulóhelyek feltárása. Előadó: *Merza* Gyula.

A kongresszusnak tagja lehet minden hazai turista-egyesületnek tagja és minden a turistaság iránt érdeklődő egyén, ha a kongresszusban való részvételét előre bejelentvén, a részvételi dijat, 1 frt 50 krt, lefizeti, miért, az előkészitő bizottság által részére kiállitott tagsági igazolványt nyer. A kongresszusi tagok a kongresszuson felszólalási és szavazati joggal birnak.

Minden a kongresszusra vonatkozó bejelentés, tudakozódás stb. az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület elnökségéhez Kolozsvárt, vagy az Országos Turista-Kongresszus végrehajtó bizottságának hivatalos helyiségébe (Budapest, IV., Rózsatér 5. sz. II. emelet) intézendő.

A kongresszusi tagsági dij 1 frt 50 kr, a mely összeg vagy az E. K. E.-nek Kolozsvárra, vagy Moussong Géza urnak, az Országos Turista-Kongresszus végrehajtó bizottsága pénztárosának czimére Budapest, IV. Rózsatér 5. sz. alá küldendő.

A kongresszus tagjai tagsági igazolványt kapnak.

A kongresszus tagjai augusztus hó 18-án, kedden, esti 8 órakor, később meghatározandó helyen, ismerkedő estélyen találkoznak.

Az Országos Turista-Kongresszusban résztvevők tiszteletére, a Magyar Turista-Egyesület Budapesti Osztálya, a budapesti hegyvidék legszebb kilátást nyujtó pontjára, a Pilishegységben fekvő Dobogókőre, augusztus 21 én kirándulást rendez.

A részvétel augusztus hó 18-ig legkésőbb — az ismerkedő estélyen — a kongresszus titkárságának bejelentendő.

A kongresszusnak önálló könyv alakjában annak idején megjelenő munkálatai a kongresszus minden tagjának megküldetnek.

A kongresszus tagjai a m. kir. államvasutak és az ezek kezelése alatt álló vasutak vonalain közlekedő személyvonatokon, a végrehajtó-bizottság által beiratkozásuk után nyomban megküldött vasuti

igazolvány alapján, a következő kedvezményben részesülnek: egy egész II. osztályu jegygyel az I. osztályon, egy egész III-ad osztályu jegygyel a II. osztályban és egy fél III-ad osztályu jegygyel a III. osztályban utazhatnak.

Az ezredéves országos kiállitás igazgatósága öt belépti jegyből álló füzetet, az ezért járó 2 frt 50 kr. helyett 1 frtért bocsát a kongresszus igazolt tagjai rendelkezésére. Ezen jegyfüzeteket a kongresszus tagjainak kivánatára 1 frt beküldése után (a legczélszerübben az 1 frt 50 krnyi dijjal egyszerre beküldve) az E. K. E., vagy a végrehajtó-bizottság, illetve annak pénztárosa fogja megküldeni.

A kongresszus tagjainak elszállásolása végett a végrehajtó-bizottság a székesfőváros tanácsa által szervezett kiállitási lakásirodával lépett összeköttetésbe. Ezen kivül több más kedvezményben is részesülnek a kongresszus tagjai.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósitójától. —

Elveszett pénzes-levél.

Budapest, augusztus 12. A pesti kereskedelmi banknál tegnap elveszett egy a tordai takarékpénztárnak czimzett, 8250 frtot tartalmazó levél. — A levél a pénzes-levelek reviziójakor még meg volt, de a levelek faladása után a közegek már nem tudtak a vevénynyel beszámolni. A bank vizsgálata eredménytelen volt s igy az ügyet átadták a rendőrségnek.

Óriási felhőszakadás Pécsett.

Budapest, augusztus 12. Még alig heverte ki Pécs város közönsége a multkori robbanás izgalmait, ma éjjel ismét óriási felhőszakadás ejtette rémületbe a város és környéke lakosságát. A borzasztó erővel jött vihar közben a megnyilt fellegekből lezuhanó vizáradat elöntötte a lakásokat, házakat, utczákat, mig a lakosság rémülten menekült a padlásokra és más magasabb helyekre. A szőlőket a viz teljesen tönkretette. A kár a városban tetemes, a környéken óriási.

Királyunk születésnapja Berlinben.

Budapest, augusztus 12. Berlinből értesitenek, hogy királyunk születésnapjára a potsdami palotában fényes lakomát rendeznek, melyre Vilmos német császár az ottani osztrák-magyar nagykövetség tagjait meghivta.

Győztes császári-yacht.

Budapest, augusztus 12. Londonból távirják, hogy a nagy regatta-versenyben a német császár *Meteor* yachtja lett a győztes.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. **2 órakor csak** esetleg **hétfőn** később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

—

— **Mégis koldulnak** . . . Debreczen város közönsége, hogy megszabaditsa önmagát a házankénti koldulás nyügétől, jelentékeny áldozatkészséggel felállitotta a községi szegényházat és annak fentartására behozta alamizsnaváltság név alatt a $2^1/_2\%$-os községi adót. De bár másfél év óta áll fenn az uj szegényház harmadfélszáz közsegélyre szorult szegény számára berendezve, ma sincs több abban 70—80 koldusnál. Nem azért, mintha ilyen kevés közjótékonyságra szorult szegény ember volna nagy Debreczenben, vagy mintha a ref. és kath. ispotályok absorbeálnák a kolduselemek nagy részét. Másutt kell keresni az okot. Egyik az, amiről már többször megemlékeztünk, hogy a szegényházi szigoru fegyelmet nem szeretik fölcserélni a függetlenségre vágyó szegény ördögök a szabadsággal. Másik ok pedig az, hogy ezen szabadságszeretetöket meglehetősen élvezni engedi a koldulás lehetősége minden tilalom ellenére. Több oldalról hallottuk, hogy még most is rendes szokás náluk a házankénti koldulás. De ebben nem csupán a rendőrség hibás, a mely nem tudja kellőképen ellenőrizni a fennálló statutum megtartását, de még inkább hibás maga a nagy közönség, mely engedi és eltüri, hogy a koldus urak javára kétféle módon is megadóztassék. Tessék ajtót mutatni mindig minden kéregetőnek. Majd nem idegenkednek akkor a szegényháztól és nem lesz alkalom arról panaszkodni, hogy mégis koldulnak.

— **Az iparos tanoncz-iskola költségvetését** az 1896/67. évekre ma terjesztette a városi tanács elé az iparos tanoncz-iskola felügyelő bizottságának elnöke *Stern* Győző. A bevételek 4280 forinttal vannak előirányitva, melyekhez a kamara 400 frt adománynyal járul; tanitásdij czimén 1500, adományokból 80, iparhatósági büntetéspénzből 800 frt, iparengedélyekből pedig 1500 frt várható. A kiadások főbb tételei a következők: személyiek a tiz hónapos tanfolyomon és a téli tanfolyamon együtt 7790 frt — dologiak 2287, rendkivüli 200, összesen 10277 frt. Igy 5997 frt. tulkiadás mutatkozik, a melyeknek fedezéséről a városnak kell gondoskodnia.

— **Augusztus közepén.** Még teljes pompájukban nyilnak a kerti virágok, a falevél még nem halaványodik, erősen áll a száron, a nyári országos vásár zaja tölti be a várost s mégis mintha a közeledő ősz valamelyik előfutárja jelent volna meg a tájékon, borongó hangulatot hozva magával. Villámlás, dörgés nélküli csöndes eső hull alá az egész láthatárt elboritó szürke fellegektől. Az emberek melegebb ruhákba öltöznek, némelyek a felöltőt is előkeritik; a nyitott ablakokon keresztül kihallik az utczára, amint valamelyik hangulatokban utazó zongora-játékos bánatosan veri a billentyükön *Tóth* Kálmán gyönyörü dalát: Őszi eső hull a fáról csendesen . . .“ Akinek a szőlőből van remélni valója, dicséri az időjárást, akinek pedig rendén van a szénája, vagy szérün a csépelni valója, annak kellemetlen az eső. Az elemi iskola reményteljes növendéke aggodalommal számlálgatja a napokat: Augusztus közepén vagyunk, maholnap vége a vakácziónak és iskolába kell menni. A fürdőkön kezdik az utószezont emlegetni és közelebbről érdekelt „*K—cz*“-unk vezérczikkeiből kiérzik az aggódó politikus, a kit immár a sötét fenyők alján, gyógyforrások partján sem hagynak nyugodni a közeledő választások. Előintézkedni egymásután többször megjelenik legfőbb téli szórakozásunk helyének, szinházunk igazgatója is, mert maholnap beáll a szezon. Még pár hét s száll a madár, hull a levél . .

— **Debreczeniek a tüzoltó-kongresszuson.** Az országos tüzoltó-kongreészus közben, a melyre ötezer tüzoltó jelentette be részvételét, tüzoltó versenyek is lesznek, a melyek bizonyára a nagy közönség érdeklődését is nagy mértékben felköltik. Az ünnepen, a fővárosiakkal együtt összesen 6800 tüzoltó vesz részt; maga a fölvonulás is impozáns lesz s a menetben nemcsak a 6800 tüzoltó vesz részt, hanem 72 pár ló által vont tüzoltószerelvényeket is visznek magukkal. A menet az Ujépületből az Andrássy-uton vonul a kiállitás felé s a kiállitás körutján végighaladva, megy a millennáris versenytérre, a hol a nagygyakorlatok lesznek József főherczeg jelenlétében. József főherczeg egy tiszteletdijat is ajánlott fel a legjobb tüzoltó-egyletnek. A *debreczeniek* is nagyszámban vesznek részt a kongresszuson s eddig a társulat kebeléből *ötvennégyen* jelontkeztek. A debreczeniek f. hó 14-én, pénteken délben indulnak el s a kongresszus után még a kiállitást is megtekintik testületileg. A küldöttséget *Szikszay* Gyula főparancsnok vezeti, ezenkivül a tisztikarból A. *Nagy* Gábor és *Morvay* Sőtér osztályparancsnokok, Dr. *Derekassy* István testületi orvos, *Winkler* Mór, *Visky* Sándor, *Berkó* János segédtisztek, továbbá *Bálint* Imre és *Molnár* Mathuzsálem és *Mahlmeiszter* Adám szakaszparancsnokok.

— **A vértanu emléke.** Az 1849. esztendő augusztus 10-ikének emlékére, amelyen a hősi szabadságharcz utolsó eseményeinek egyike, Temesvár felszabaditása, játszódott le Haynau közbenjöttével, a temesvári székesegyházban csendes gyászmisét tartottak. A misét özvegy gróf Vécsey Károlyné kérte, akinek férje szabadságharczunk hős tábornoka a Temesvárt ostromló magyar sereg parancsnoka volt s aki, miután még öt nappal azelőtt szabad elvonulást ajánlott a temesvári osztrák helyőrségnek, augusztus 10-én az egyesült osztrák hadsereg tulnyomó ereje által Bem és Dembinszky segitsége daczára visszavonulásra kényszerittetett, néhány héttel később pedig Arad mellett vértanuhalált szenvedett. Temesvárról az özvegy Budapestre utazott, hogy az aradi vértanuk kettejének még életben lévő özvegyét, Damjanich Jánosnét és gróf Bethlen Józsefnét, aki előbb gróf Leiningen neje volt, meglátogassa.

— **A szülők figyelmébe.** A debreczeni róm. kath. Theresianum felügyelősége a vidéken lakó szülőket értesiti, hogy vevezett intézetbe elemi iskolai, gymnáziumi és reáliskolai tanulók évi 150 frt tartásdij mellett teljes ellátásra felvétetnek. Bővebb felvilágositást nyujt a *Theresianum felügyelősége.*

— **Debreczeniek az ügyvédek kongresszusán.** Az orsz. ügyvédi kongresszust tudvalevőleg szeptember 18-án fogják megtartani Budapesten. Erre a kongresszusra a debreczeni ügyvédi kamara képviseletében dr. *Kola* János kir. tanácsos elnök és *Márk* Endre elnökhelyettes mennek fel.

— **A fegyvergyakorlatok elhalasztása.** A tartalékos tisztek, tiszthelyettesek és hadapródokon tudvalevőleg gyakran megesik, hogy fegyvergyakorlatra való behivásakkor az illető csapattesttől bizonyos okokból a gyakorlat elhalasztását kérik. Az idén az eddiginél is nagyobb számban érkezvén ilyen kérvények az egyes csapattestekhez, több csapattest parancsnoksága kérdést intézett a hadügyminisztériumhoz a kérvények elintézése tárgyában. A közös hadügyminiszter erre vonatkozólag most az összes fegyvernemnek csapattesteihez rendeletet bocsátott ki, melyben kifejti, hogy a tartalékosok fegyvergyakorlatainak ily sürü esetekben való elhalasztását *egyáltalán nem látja indokoltnak*, annál is kevésbé, mert a véderő utasitásban s az idevágó miniszteri körrendeletben az elhalasztásról szó sincsen. Azok a tartalékos tisztekre és tiszthelyettesekre nézve, kik a fegyvergyakorlatok alatt *nem felelnek meg a kivánalmaknak*, a véderő utasitás értelmében *a következő év fegyvergyakorlatainak ugyanazon időszakára való behivását* tartoznak a csapatparancsnokok a közös hadügyminisztériumnak javaslatba hozni.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyi-miniszter *Cieleszky* Vilmos budapesti kir. törvényszéki joggyakornokot a székesfehérvári kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki. Cieleszky Vilmos debreczeni illetőségü itt végezte elemi, gymnáziumi és jogi tanulmányait s az intelligens társaskörőknek kedvencze volt.

— **A debreczeni helyi vasut** igazgatósága értesiti a n. é. közönséget, hogy a magyar kir. államvasutak indóházától este 10 óra 16 perczkor és a Nagyerdőről este 10 óra 40 perczkor induló vonatok folyó hó 21-től beszüntettetnek.

— **Orvosi praxis.** Dr. *Varga* Emil, a jeles fiatal orvos, fürdőről haza érkezvén, gyakorlatát ismét megkezdte.

— **Győztes debreczeni ifjak.** A Budapest-Siófok között vasárnap lefolyt 108.3 kilométer távolságu kerékpárversenyen két debreczeni ifju is győzelmet aratott. *Rott* János és *Ráthonyi* Sándor, kik jelenleg Siófokon időznek második, vagyis ezüst érmet nyertek. A dijak kiosztásánál a két debreczeni ifjut hatalmasan megéljenezte a fürdő közönsége.

— **Az adózó vármegye.** Hajduvármegye adófizető közönsége a megszokott pontossággal fizette be az elmult julius hóban is az adóját, amelyről tanuskodik *Szunyogh* Sándor királyi tanácsos, pénzügyigazgatónak a vármegyei közigazgatási bizottság tegnapi ülése elé terjesztett jelentése. A jelentés szerint az elmult hóban állami egyenes adóban 19158 forint 62 krajczár folyt be; határvámjövedékben 116 frt; bélyegjövedékben a város által eszközölt fogyasztást is beleértve 30852 frt és 16 krajczár; jogilletékben 5826 frt 93 kr.; dijjövedékben 62 frt 50 kr.; dohányjövedékben a város által eszközölt fogyasztást is beleértve 101,835 frt 70 kr.; határvám jövedékben az egész vámkörzet területén 3749 frt 71 kr. és végül fogyasztási- és italadóban 22324 frt 67½ kr. fizettetett be.

— **A rendőrség köréből.** *Végh* Gyula második- és *Margittay* Sándor harmadik kerületi kapitányok a mai napon egy havi szabadságra eltávoztak városunkból. Az előbbi Szatmármegyében, az utóbbi a fővárosi Császár-fürdőben tölti el szabadságidejét. Távollétök alatt a második kerület főnöki teendőit *Erdélyi* István, a harmadik kerületét pedig *Tóth* Sándor fogalmazók látják el.

— **Vivás-tanitás gyermekek számára.** A közelebb Budapesten lefolyt nemzetközi vivóversenyeken tünt ki, hogy speciális fegyverünknek, a kardnak kezelésében is bizony előnyben állanak a külföldi vivók s az első dijak legnagyobb részét azok vitték el. És ennek oka egyrészt abban rejlik, mert külföldön nemcsak a serdültebb ifjuság gyakorolja a vivás sportját, hanem a 8—10 éves gyermekeknek is kezébe adják a kardot és vitőrt s a hosszu évek gyakorlata odáig fejleszti e sportbeli ügyességüket, hogy aztán később a versenyeken a kevesebb gyakorlattal birók fölött könnyen győzedelmeskednek. Most alkalom nyilik Debreczenben is arra, hogy a kisebb gyermekek is kultiválhassák a vivás idegedző, izomerősitő kellemes sportját. Szigeti *Benedek* Sándor, a kitünő fiatal vivómester, Sz. *Benedek* Gyulának az országos hirü derék maestronak fia, ki Budapesten a Fodor és Rákosi vivótermében tanitott, a nemzetközi vivóversenyeken aranyérmet és többféle kitüntetést nyert, most egy időre hazajőve, gyermekek számára vivócursust nyit, melyben a legujabb olasz módszer szerint fogja a vivás nemes sportjába bevezetni a zsenge ifjuságot. A kard mellet a fleurette vivást is programmjába veszi, mely a gyermek testtartását, izmainak fejlesztését, gyors és könnyed mozgását, önérzetét és bátorságát van hivatva emelni. Ajánljuk a közönség figyelmébe. Jelentkezést elfogad a péterfia-utczai tornacsarnokban.

— **A csodadoktor ügye.** A *Tápai* Mihály csodadoktor ügye még mindig élénken foglalkoztatja a rendőrséget. Holnap kellett volna őt a városból kitolonczolni, de a Debreczenhez erősen ragaszkodó csodadoktor ma telepedés iránti kérvényt nyujtott be a városhoz. A kérvény azonban nincsen kellőleg felszerelve s igy azt ujból kell kezdenie. Nagyon valószinü azonban, hogy az illetékes kerületi rendőrkapitányság véleménye nem fog a telepedési jog megadása mellett szólani. Különben a csodadoktort most már pácziensei teljesen odahagyták, miután a rendőrség naponként háromszor is meglátogatja *Tápai* lakását s ott már semmiféle csodagyógyszer sem található.

— **A „néma terremtmények" szószólója.** Két nap óta minden szerkesztőségi asztalon három-négy halványzöld szinü füzetke hever, amelyeket az országos állatvédő egyesület érdemdus alelnöke, *Grimm* Gusztáv küld a hirlapiróknak. *Zola* egy czikke van benne, amely tele rajongó szeretettel az állatok iránt és ráadásul Grimm urnak egy előszava, amely a „néma teremtményeket" ajánlja hirlapirók figyelmébe és jóindulatába. „Önökhöz, tisztelt hirlapiró urak — igy szól az előhang egyik passzusa — azon kéréssel fordulok, hagyjanak fel közönyükkel, hogy ne mondjam ellenszenvükkel az állatvédelem ügye iránt? Ha önök egyszer-másszor véletlenül tanui lennének, miként dédelgeti valamelyik koros hölgy ölebét — talán egyetlen hü barátját e földön — és ha e látvány önök előtt talán nevetséges volna: azért ez ne tartóztassa önöket abban, hogy minket az állat megvédésére irányuló törekvéseinkben támogassanak." Olyan igazi jószivüség szólal meg ezekben a sorokban, hogy rögtön meghóditott minket is az állatvédelem ügyének, csak egy dolog vert szöget a fejünkbe. Mindjárt a következő sorokban háromszorosan spaczionirozva kéri ki első sorban a *lovak számára* a halandók jóindulatát. Miért épen a lovak számára? Hát már itt is kutyába veszik a demokráczia sarkalatos elveit, a jogegyenlőséget? Nem tisztelt Állatvédő Egyesület, mi halandók kaszt-, rang- és társadalmi különbséget nem türünk az állatvilágban, legalább ott nem, de azért szivesen bocsátjuk rendelkezésére nemes ügyüknek a mi szerény tollunkat.

— **Próba-bál.** Augusztus hó 23-án, azaz vasárnap, Schaff J. tánczlanitó a „Margit"-fürdő tánczlermében tánczlanitása bevégzése alkalmából zártkörü próba-bált rendez. A próbabálra személy-jegy 80 kr. Család-jegy három személyre 2 forint. Kezdete 8 órakor. Zenész: Kiss Gábor és zenekara. Jegyek előre is válthatók: Kálnai és Társa urak üzletében, a tánczlskola helyiségében Zöldfa-utcza 2509. sz. háznál, Bárány-utcza 2412. sz. ház és este a pénztárnál. A próba-bálon először a tanulók mutatják be a franczia négyest. Azután a társas magyar tánczot lejtik: Szücs Zsuzsika, Kővári Róza, Szücs Juliska, Balogh Sándor, Balogh József, Szücs István. Azután az oláh páros tánczot lejtik: Juhász Erzsike és Balogh Róza, majd a növendékek együttesen tánczolják a körmagyart, mig a toborzót Nagy Lajos lejti. Végül a tanulók a polkát mutatják be.

— **Eltévesztették a kalendáriumot.** *A debreczeni vásár* közeledtének hire, amint köztudomásu dolog, hevesebb dobbanásra készti az ország, sőt a külföld notórius zsebmetszőinek a szivét. Mikor a kalendárium jelzi a debreczeni országos vásárt, már jóelőre indulnak az emlitett urak s meglehetős számban hölgyek is, hogy bőven arassanak a debreczeni piaczon. Hogy előbb ide jöjjenek a zsebmetszők, mint a hogy megkezdődik a vásár, arra számtalan példa volt már, de hogy a kalendáriumot elnézzék s a vásár után érkezzenek ide, arra csak ma volt az első eset. — Ugyanis a ma hajnalban Budapest felől jövő vonat négy efféle férfit és egy hölgyet hozott Debreczenbe. Alig szállottak azonban le a pályaudvarban, *Neuman* detektiv, a rendőrség hires albumának arczképgyüjteményéből felismerte őket és nyomban a vonatra visszaültette. Egynegyed óra mulva ismét tiszta lett tőlük Debreczen levegője. Érdekes, hogy az ékes társaság, hölgy tagja, *Hängler* Katalin tiltakozott legjobban a kiutasitás ellen.

— Mit akarnak tőlem, kérdezte apprehendálva, hiszen én már gyermekkorom óta járom a debreczeni nagyvásárokat.

Hängler Katalin pedig ezelőtt félszázaddal élte gyermekkorát.

— **Mentsük meg véreinket.** A kolozsvármegyei Mezőség nevü részben, 22 községben, kopár dombok közt, 145.000 oláh közt elszórtan lakik 2523 magyar ember. A szülőkről örökölt nevek azt bizonyitják, hogy a lakosságnak felénél nagyobb része magyar volt, de sokan ma már alig emlékeznek arra, hogy elődeik valaha magyarok voltak. A szegénységgel küzdő oláhok évről-évre egy-egy templomot szentelnek fel azon a vidéken. Egyházában erősiti faját, fokozza öntudatát. Mező-Örményesen ez év őszén állami iskola nyilik meg, de nincs hely, a hol a növendékek vallásos érzelmeiket ápolhassák. Templomépitésre van ott szükség, a mi azon a vidéken nem a felekezetiség, de a magyarság ügye. Magyarokat kell megmentenünk az elolláhosodástól és a legkisebb áldozat is a szent ügyet szolgálja. Az állami iskola megnyitásakor már az uj templomban kellene ott hálaadó isteni tiszteletet tartani. A hazafias adományokat Münstermann Győző mező-örményesi főszolgabiró fogadja el.

— **Pör egy piczi száj miatt.** Ramos, páriis színésznő és a Variété szinház igazgatója közötti perben most döntött a biróság. A színésznő és az igazgató tudvalevőleg azon keveredtek perbe, hogy Ramos kisasszonytól megvonták egy kiállitásos darabban a postás szerepét, mert a rendkivüli szépsége miatt a szerepre különben alkalmas színésznőnek a szerzők nézete szerint olyan piczi volt a szája, hogy nem tudta a „La Poste c'est moi qui est la poste!" szavakat kellő hangsulyozással kiejteni. Ramos kisasszony erre nem elégedett meg a neki kiosztott „kis macska"-szereppel és betegséget adva ürügyül, vidékre ment. A színésznő és az igazgató köicsönös kártéritési pöre és a színésznő szájának kérdése nagy fejtörést okozott a birónak, aki végre is mind a két kártéritést elutasitotta, de elmarasztalta az igazgatót a perköltségekben. Azt a fontos kérdést azonban, hogy igazán olyan iczi-piczi-e a színésznő szája, mint ahogy ezt a darab szerzői állitották, a biró nem akarta eldönteni.

— **A világ legnagyobb vasutvonala.** Szibéria nagy eseményt ünnepel. Tomsk városába a napokban robogott be az első vasuti vonat s ezzel a világ legnagyobb vasuti vonala megnyitottnak jelezhető. Az 1891. év május hó 3-én tették meg e vonalon az első kapavágást s mult év augusztus havában már a Cseljabimsky Omsk közti 793 kilométeres palyatestet átadták a forgalomnak, októberben a Wladiwostok-Grafskaja közti 414 kilométeres pályát nyitották meg s most az Omsk-Tomsk közti vonal elkészültével az uj vasut minden eddigi pályát tulhaladott. A szentpétervári hirek szerint az 1904-ik évig már az Omsktól 1385 kilo-

méterre fekvő Jenissei állomásig is kiépül e rengeteg vasutvonal. A mostani pályatest 7609 kilométernyire nyulik s ezzel szemben a legnagyobb európai vonal Páris—Konstantinápoly közt 3042 kilométert, a legnagyobb amerikai vonal (a Pacific-vasuton) 5367 kilométert tesz ki. Érdekes megtudni, hogy ezt a roppant utat mennyi idő alatt futják be a modern vasszörnyetegek. — Bécsből Varsón át Moszkváig 2007 kilométert 2 nap 9 óra alatt utazhatni be, Moszkvától az Uralon át Cseljabinskig 2007 kilométert 3 nap 15 óra alatt s Cseljabinsktől a Csendes-Oczeán partján fekvő Wladiwostokig 7415 kilométert 13 nap 10 óra alatt — vagyis Bécstől Wladivostok-ig a 11.429 kilométernyi rengeteg utat 19 nap 10 óra alatt járhatni be. Ha még figyelembe vesszük, hogy olyan gyorsvonatok is közlekedhetnek, melyek óránkint 60 kilométert futnak be, 8—9 nap alatt jutunk el a császárvárosból a csöndes oczeán partjaira. — Hogy ez uj vonalnak a világforgalomban mekkora jelentősége lesz, csak az is illusztrálja, hogy a London—China—Japán közti utat 10 nappal megröviditi. Fogg Phileas sokat csodált gyorsaságát pedig egyenesen nevetségessé teszi, mert most már nem 80 nap, de 42 nap is elegendő arra, hogy a világot körülutazzuk. Tessék megpróbálni!

Nap és levegő-fürdő a Halápon.

— Pompás mód a pénzszerzésre. —

Valamelyik fővárosi ujság — annyi van ma már a közelebb megindulandó Budapesti Napló nélkül is, hogy az ember minduntalan összezavarja a sokféle Hirlapot, Naplót és Ujságot — igen, valamelyik ujság mostanában uj gyógymódnak csinál reklamot. Ha már van hidegvizgyógymód, Kneip gyógymód, miért ne lehetne levegő- és napsugár gyógymód? Mondják, hogy bizonyos betegségek ellen kitünő sikerrel alkalmazzák és a mellett épen olyan kevésbe kerül, mint a lucskos füben való szaladgálás mezitláb. Látványnak pedig minden olyan részecskéje a szenvedő emberiségnek, amelyik majdnem Ádám kosztümben sütkérezik a verőfényes napon, nagyszerü lehet pikanteriákra epedő kivánesi szemek számára. Hogy az uj gyógymód rohamosan hódit, abból látszik, hogy tegnapelőtt már a Debreczeni Ellenőrnek Feketehegyről kelt fürdői levelében is veszedelmesen kisértett.

Mindezeket olvasván, az a gondolat villant meg agyamban, hogy Debreczen közelében is lehetne valami nap- és levegőfürdő félét létesiteni, amely azonkivül hogy első forrásból juttatná a hizlaló telepek és roszul öblögetett kloákák kigőzölgése által megfertőztetett levegő szivására kárhoztatott debreczeni közönséget üde, szabad, friss levegőhőz és hamisitatlan napfényhez, — mint vállalat is tisztességes polgári hasznot hajtana.

A főkellék az erdős vidék és az egészséges levegő. A többi könnyen megy. Már ki is szemeltem az alkalmatos helyet. Legjobb lesz a Haláp, ahol lombos ligetek váltakoznak nagy kiterjedésü tisztásokkal. A kora reggeli órákban, amikor még nem száll magasra a nap, a kaszálók jó puha homokos talaján sétálhatnak, futkoshatnak, cziczázhatnak a levegőfürdőzők. Mikor pedig már olyan forrón süt a nap, hogy szinte pörköl, akkor az erdő szélén heverésznek le olyanformán, hogy a fejök az árnyékba essék, testök többi része pedig szabadon kéjeleghessen a napsugarakban.

Azért is választottam a Halápot az uj gyógyhely számára, mert tudvalevőleg a tengeri vetések gyakoriak ezen az erdőségen; homok is van ott olyan bőven, hogy Ostende és Spaa világhirü tengerpartjain sincs több. Aki tehát a halápi levegő és napfürdőt fogja élvezni, az teljes joggal dicsekedhetik majd otthon azzal, hogy ő tengeri fürdőben töltötte a nyarat.

Nem lehetetlen, hogy magam vállalkozom az uj szanatorium felállitására. Hatalmas reclamot csapok a fővárosi lapokban, kidicsérve a halápi festői szép vidéket, az ozondus levegőt és a napsugárt, amely ott örökösen szivárvány szinü és csodás gyógyitó erővel bir, akár a lourdesi szent forrás vize.

Ezenkivül a doktor ismerőseimet megkérem, hogy betegeiket küldjék hozzám. Tiszta lelkiismerettel küldhetik pacienseiket: a fürdő okvetetlenül használni fog. Ha nem nekik, hát — nekem. A fődolog, hogy az ország mentől messzebb vidékéről s mentől többen jöjjenek. Hátha sikerülni fog Debreczent viz nélkül is magyar Karlsbaddá emelni.

Magam is olyan botcsinálta doktor vagyok. Értek valamelyest a bel- és külgyógyászathoz. Tudom, hogy a legtöbb bajban legbiztosabban ható szer a budai keserü viz s a cognacot is jó sikerrel lehet alkalmazni. Akinek fáj valamije, be kell rugatni s akkor nem érzi a fájdalmat. A ki berugott állapotában is fájdalomról panaszkodik, azt nem érdemes gyógykezelni, arról a fürdőorvos egyszerüen lemond s utnak ereszti, jóegészséget kivánván neki. Arra meg iskolás-gyerek koromból emlékezem egészen világosan, hogy mikor plajbász-hegyezés közben a bicskával elvágtuk az ujjunkat, az iskola faláról meszet kapartunk rá, hogy elállitsuk a vér folyását.

Szóval a fürdőorvosi állást magam is betölthetem. Ez már nagy megtakaritás.

Hivatalos állásomról se kellene lemondanom. Minden évben julius és augusztusban venném ki a szabadságot, amihez az uj városi szervezet értelmében teljes jussom lesz, főkép ha orvosi bizonyitvánnyal tudom igazolni, hogy megrongált egészségem helyreállitása végett kell két hónapig tartózkodnom poros fasciklusok nehéz emelgetésétől. — Én pedig ez idő alatt szerepelnék mint fürdőbérlő, fürdőorvos és minden egyéb. A városatyákat inkább, csakhogy interpellatióra ne találjanak okot hosszu szabadságolásomban, ingyen gyógykezeléssel fogom lekenyerezni, ha ugyan nem fognak megelégedni már azzal a dicsőséggel is, amelyet Debreczennek egy ilyen zseniális ötletből származó csodás gyógyerejü szanatorium felállitásával arattam.

A Haláp valamelyik jobb kinézésü kaszállójában az erdős puszta legregényesebb részén, talán ott ahol hajdan a halápi templom romjai egyszer majd agyonnyomták a Halápy-familia utolsó szerzetes tagját, bérelnék ki egy jókora nagyságu kaszálót. — Se svájczi, se másforma házakra nem lesz szükség. Ponyvából és lombokkól rónék össze apró sátrakat. — Mert az uj gyógymódnak épen abban rejlik csodás hatása, hogy a modern kényelem hajszától elpetyhüdt embert minél közelebb viszi vissza az ősember egyszerü, természetes életmódjához. Butorok sem kellenek. Füre és zsombékra fektetném a betegeket. Ha valamelyik tiltakoznék, elhitetném vele, hogy ez a kurához tartozik. Budapest környékén, Verseczen és mindenütt ahol olvastam, igy bánnak a betegekkel. Sőt a mi több a konyhára való fát is velök vágatnám fel s a főzéshez való vizet is ők hordanák be. Tovább is mennék, hogy a kura minden körülmények között használjon, a tüzet is vendégeimnek kellene gerjeszteni, ugy ahogy ezredik ősapáink csinálták száraz fa darabok összedörzsölése által. Hja! a mozgás és testedzés az egészség főkelléke. Általában, minden a ház — pardon a sátrak körül felmerülő munkát a fürdővendégekkel végeztetnék, hogy ne kelljen szolgaszemélyzetet tartani. A beteg ugyis mindenre szivesen édes örömest rá áll, csak eltudják vele hitetni, hogy ez az egészségének helyreállitására szolgál.

A feleségem végezné a főzést. (Addig inkább meg fogok nősülni.) S ne hogy elkényeztessük a betegeket, azt főznénk nekik, ami nekünk és nem a mi nekik tetszik. Különben is a betegeknek szigoru dietát kell tartani. Könnyü vizes tej, zsirtalan rántott leves, no meg olykor-olykor egy kis ösztövér csontos hus a legjobb táplálék. Különben is a kitünő szabadlevegőnek és a pompás meleg napfénynek mindent pótolnia kell.

Miért ne lehetne ilyen szanatoriumot föllállitani? A fődolog a nagy dob! Csak reklam legyen, gimpli akad mindig. Igaz ugyan, hogy dobbal nem lehet verebet fogni; de a tollatlan gimplik összefogdosására legalkalmasabb eszköz a reclam nagy dobja. S vannak tollatlan gimplik, a melyeket pompásan meg lehet kopasztani, főként ha a betegek és fürdővendégek fajához tartoznak.

Az idén már elkéstem nagyszerü eszmém keresztülvitelével. Jövőre azonban én is fürdőbérlő leszek és a Halápon, Debreczen ezen ujonnan felkapott kiránduló helyén nap- és légfürdőt nyitok,

Remélem, nekem is lesz pár száz fürdővendégem — *az első évben.*

Légy szives fölkelteni!

— Fürdői történet. —

Légy szives fölkelteni! Valami kirándulásra készült egy stájer fürdőnek egymással ismerős köre s abban K. ur is részt szeretett volna venni, miért is kérte S. urat, ki a kirándulás érdekében buzgólkodott, hogy lenne szives őt ebéd után fölkelteni, mert ő oly mélyen alszik nappal is, hogy a szobalány gyönge kopogására föl se ébred, vagy ha igen, akkor egyet fordul s tovább alszik. K. ur ugyan messze lakott S. urtól, utóbbi azonban mégis szivesen vállalkozott a türelmes költögető szerepére, mert K. ur tréfái szükségesek voltak a kirándulás jóhangulatához. Kora délután tehát erős kopogás verte föl a „Vilma-villa“ lakóit délutáni álmukból, csak K. urat nem, a mélyalvót, miért is türelmesen tovább kopog S. ur, közbe-közbe beszól az ajtón át s mert fél órai hangos dorombolás se vitt eredményre, megijedt, hogy barátját — aki épen aznap vérmességről panaszkodott — megütötte tán a guta, tehát fölnyittatják az ajtót s ekkor látják, hogy K. urat nem látják, mert az nem is volt otthon.

— Hisz azt én hamarább is megmondhattam volna, ha tudom, hogy K . . . . urat keresik — szólal meg a fürdői hordár, ki a lakatot hozta volt.

— Honnan tudja? mi van vele? — kérdi S. ur mohón.

— Mikor a „Hattyu-villában“ voltam a lakatosért, akkor jött ő ki onnan sietve a földszinti 2-ik szobából.

— A földszinti 2-ik szobából?! — kiált föl rémülten S. ur — hisz ott a feleségem lakik.

— Azt én nem tudom ki lakik ott, de egy fehérszemély csókot intett utánna, azt tudom.

. . . A kirándulás leolvadt arra, hogy három kocsi helyett csak egy fiakker gör-

dült ki a fürdőből, megrakva ládák, kalapskatulyák és egy csinos asszonykával, akinek nagyon ki volt sirva a szeme.

CSARNOK.

A mohácsi csata.

Irta: **Fraknói Vilmos.**

(Folytatás.)

Augusztus 25-én a király Tomorit és az urakat ismét hadi tanácsba hivta meg. Azt a kérdést vetette föl: vajjon az ellenséget bevárva, az ütközetet azonnal elfogadja-e, vagy pedig egyelőre visszavonulva, később és másutt ütközzék meg. A nagy többség Tomorival élén a halasztás ellen nyilatkozott.

„Mennyire becsüli — kérdé az érsektől a király — a magyar sereg és az ellenség számerejét?“

„Véleményem szerint — válaszolá a főpap — felséged táborában és az enyémben huszezer fegyveresnél több alig van; ellenben az ellenség serege közel háromszázezer emberből áll, csakhogy a nagy számtól nem kell megijednünk, mert legnagyobb része gyáva csőcselék.“ A király nem volt megnyugtatva, tovább tudakozódék, hogy a válogatott fegyveres nép száma hány ezerre tehető? „Hetvenezerre“ mondá Tomori.

Mig ez a tanácskozás folyt, Tomori táborából küldöttség jött, melynek szónoka a királyt és az urakat arra kérte, hogy az ütközet elfogadását ne ellenezzék. „A győzedelem kezeink közt van, — mondá — csak élni tudjunk a szerencsével, mely Isten kegyelméből kinálkozik. Ő felsége és az urak jöjjenek hadaikkal a mi táborunkba, mely az ellenséghez közelebb fekszik és a támadásra alkalmasabb. A ki egyebet tanácsol, halál fia!“ A fenyegető nyilatkozat azokat is elnémitotta, kik az elbizakodott felfogásban nem osztoztak. Egyhangu határozat hozatott, hogy az ellenséggel a mohácsi mezőn ütközetet vivnak. Várad szellemes ifju püspöke, Perényi Ferencz, a királyhoz fordulva tréfásan megjegyzé: „Felséged jól tenné, ha a kanczellár urat már most Rómába küldené és általa ő szentségét fölkérné, hogy a csata napját huszezer magyar vértanu ünnepévé avassa.“ De Tomori táborába a határozatot ujjongva fogadták és készséggel vonultak a királylyal egyesülendők, Mohácsra.

A hirály ekkor a több oldalról gyülekező hadak parancsnokaihoz rendeletet bocsátott, hogy a legnagyobb sietséggel igyekezzenek a mohácsi táborban megjelenni. Ezen rendeletek egyike, a melyet a Pécs felé közeledő horváthországi bánhoz, a zágrábi püspökhöz és „Szlavónia egyéb uraihoz s rendjeihez“ latin nyelven egészen sajátkezüleg irt, fönmaradt. Igy hangzik magyar forditásban:

„Lajos Isten kegyelméből Magyarország és Csehország királya stb. Főtisztelendő, nagyságos, jeles, őszintén kedvelt hiveink! A mai napon már egy izben irtunk nektek és egyik kamarásunkat küldöttük hozzátok azzal a kéréssel, hogy siessetek hozzánk. Mert ujból intünk és parancsoljuk, hogy a legnagyobb sebességgel siessetek hozzánk. Az ellenség szemünk láttára több helyen lángba boritja az országot. Csak rátok várakozunk és mihelyt megérkeztek, Isten segitségével mindjárt megütközünk. Tehát a leggyorsabban siessetek. Kelt mohácsi táborunkban, szombaton Szent Bertalan ünnepe után, 1526-ban.

Lajos király saját kezével.

Sebesen, sebesen, sebesen.

„Ugy siessetek, hogy ha előbb nem lehet, holnap hajnalban itt legyetek.“

És a szlavoniai hadak — négyezernél több vitéz — következő napon csakugyan megjöttek a mohácsi táborba. A magyar sereg a következő napokban huszonnyolczezer emberre szaporodott föl. Ezen szám ahhoz a haderőhöz képest, a mit Mátyás király szokott sikra állitani és a mit, ha törvények lelkiismertesen végrehajtatnak, most is ki lehetett volna állitani, aránytalanul csekély és jelentéktelen volt.

Azonban figyelemre méltó a királyi táborban megjelent uraknak nagy száma. Az érsekek és püspökök mind ott voltak, kettőnek kivételével. A veszprémi püspököt a király Erdről visszaküldte Budára azzal a meghagyással, hogy a királyné oldala mellett maradjon. Várdai Pál egri püspök augusztus 19-én Báttára küldetett Beszterczebányára, hol a sikkasztással vádolt kamarai tisztviselők ellen vizsgálatot volt inditandó; de mielőtt a királyi parancsnak hódolva utra kelt, bizonyitványt állittatott ki magának arról, hogy „akarata ellenére“ kellett a tábort elhagynia.

Az ország zászlósurai, a legelőkelőbb családok tagjai ugyszólván teljes számban csoportosultak a király körül. A miben annak bizonyitékát láthatjuk, hogy a főrendek körében az áldozatkészség megfogyatkozása daczára a személyes bátorság szelleme nem halt ki.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

* **Nemzetközi gazdakongresszus.** A földmivelésügyi miniszter elnöklete alatt f. évi szeptember hó 17-én, a magyar tudományos akadémia disztermében megnyiló nemzetközi gazdakongresszusra csaknem minden nemzet küld képviselőt, valamint számos szakférfia helyezte kilátásba megjelenését. A hires nemzetgazda, Jevasseur Emil a l' Institut de France tagja igen meleg hangu levélben köszönte meg a földmivelési miniszter meghivását, megjegyezvén, hogy késznek nyilatkozik a napirendre tüzött kérdés megvilágitására egy tanulmány irásával is hozzájárulni. A földmivelési miniszter intézkedett az iránt, hogy Magyarországot és viszonyait ismertető müvek — megfelelő nyelveken irva — a kongresszusi tagoknak előre megküldessenek.

—

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése. 1896. augusztus hó 12-én.

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4%	—	122.—	122.50
„ vasuti beruházási köt. 4½%	—	124.—	125.—
„ koronajáradék 4%	—	99.25	99.75
„ regále vált. köt. 4½%	—	100.—	101.—
Osztrák aranyjáradék 4%	—	123.25	123.75
Egységes állam kötvény 4²/₁₀%	—	101.50	102.—
Tisza-szeg. 4%-os nyerem.-sors	—	138.50	139.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	388.—	388.25
Osztrák hitelbank részvény	—	360.10	360.30
Magyaripar- és keresk. bank. r.		104.50	105.50

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj.		123.—	124.—
„ „ 3-os „		104.75	105.25
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os		116.—	117.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy		10.10	10.40
Osztrák „ „	—	17.80	18.20
Olasz „ „	—	11.—	11.50
Bazilika sorsjegy	— — —	6.60	7.—
Jó-szív „	— — —	3.10	3.40

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	— — —	5.64	5.72
20 márkás arany	— — —	11.72	11.76
20 frankos arany	— — —	9.50	9.52
1 Sovereigns	— — —	11.97	12.01

—

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, augusztus 11.

Buzát ma mérsékelten kináltak, a kereslet kedvező volt. — Elkelt szilárd irányzat mellett 30.000 mm. 5 krral magasabb áron.

Egyéb gabonanemüekben gyenge volt a forgalom, az árak változatlanok maradtak.

Eladatott:

Buza. (Idei): Tiszav.: 200 mm. 81. kg. 6.67 ½ frt. 100 mm. 81. kg. 6.62 éz fél frt. 400 mm. 81 kg. 6.62 és fél frt. 600 mm. 81 kg. 6.70 frt. 600 mm. 81 kg. 6.66½ frt. 800 mm. 81. kg. 6.67 és fél frt. 100 mm. 81 kg. 6.62 és fél frt. 100 mm. 81 kg. 6.65 frt. 300 mm. 81. kg. 6.67 és fél frt. 300 mm. 80.5 kg 6.67 és fél frt. 450 mm. 80. kg. 6.67 és fél frt. 100 mm. 81 kg. 6.67 és fél frt. 100 mm. 80.5 kg. 6.67 és fél frt. 100 mm. 80.5 kg. 6.60 frt. 100 mm. 80.5 kg. 6.60 frt. 200 mm. 80.5 kg. 6.52 és fél frton.

Zab: (uj) 6.25—5.65.

Határidő-üzlet.

Az irányzat szilárd volt és jó forgalom mellett az árak emelkedtek.

Hivatalos felmondások nem történtek.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

		frt
Buza szept.-októberre	1896	6.36—6.37
„ máj.-juniusra	1896	6.75—6.76
Rozs tavaszra	1896	—.—.—
„ szept.-okt.-ra	1896	5.36—5.38
Tengeri máj.—jun.-ra	1896	3.56—3.57—.
„ jul.-aug.-ra	1896	3.38—3.39
Zab szept.—okt.	1896	5.14—5.15
Repcze aug.—szept.	1896	10.40—10.50

Az előtőzsde irányzata kedvező volt.

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

			frt
Buza	1896.	őszre	6.39—6.40
Rozs	1896	„	5.39—5.40
Zab	1896	„	5.15—5.16
Tengeri	1896	máj.-junius-ra	3.50—3.60
Repcze	1896	őszre	10.60—10.70

Szerkesztői posta.

Karem. Óhajtanók személyesen ösmerni. Látogasson meg a déli órákban a szerkesztőségben.

Civis. Hogy gondolhat olyant? Nem az igazi debreczeni ötösfogat az, amelyikről a mult héten azt irták a fővárosi lapok, hogy Pálmay Ilkát fogja triumfusban végig vinni a kiállitás területén. Az egy fals debreczeni ötös fogat. Épen olyan, mint a nagyváradi alvó fakir, aki tulajdonképen az ősi-i téglavetőből szerződtetett czigány volt.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. május hó 1-től.

Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:		d.	p.
Budapest—Nagyvárad-felé	hajn.	4	—
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	8	40
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	31
Nagyváradra, (P.-Ladánytól gy. v.)	d. u.	3	46
P.-Ladányig (minden kedden)	déli	12	—
Csak P.-Ladányig	este	8	15
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	4	07
Szatmár—M.-Sziget felé	este	8	—
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	3	05
Csak Szatmárig	reg.	5	30
Miskolcz—Kassa felé*	reg.	8	25
Miskolcz—Kassa felé**	este	3	10
Szerencs-S.—A.-Ujhely-Kassa felé	d. u.	4	03
H.-Böszörmény—Büd-Sz.-Mihály-felé (m. áll. v.-tól)	reg.	5	28
H.-Böszörmény—Büd-Sz.-Mihály-felé (vásártérről)	reg.	5	51
H.-Böszörmény—Büd-Sz.-Mihály-felé (m. áll. v.-tól)	d. u.	3	57
H.-Böszörmény—Büd-Sz.-Mihály-felé (vásártérről)	d. u.	4	10
Füzes-Abony felé (m. áll. v.-tól)	reg.	4	42
„ „ „ (vásártérről)	reg.	5	—
Ohat-Kócs-Polgár felé m. áll. v.-tól	d. u.	4	12
„ „ „ (vásártérről)	d. u.	4	24
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	8	35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4	17

Budapestre érkezik:			
A hajnali 4 órakor induló sz. v.	déli	12	—
A reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8	10
Az este 10 ó. 31 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5	45

* Közvetlen kocsi Kassára érk. 3 óra 30 p.

** Poprád-Felkára érk. jun. 1-től szept. 15-ig.

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. u. 3 ó. 47 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9	40
Az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	2	15
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v. (P.-Ladányig gy.-v. átszállással.)	este	9	15
A reggel 7 ó. 20 p.-kor érkező sz. v.	éjjel	11	—

Debreczenbe érkezik:

Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3	47
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v. .	este	7	09
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2	40
Budapest—Nagyvárad felől	reg.	7	20
Nagyvárad felől (P.-Ladányig gy.v.)	reg.	5	12
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	50
M.-Sziget—Szatmár felől	d. u.	12	16

Debreczenbe érkezik:

M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	16
Csak Szatmárról	reg.	6	58
Kassa—Miskolcz felől*	reg.	8	07
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől .	este	12	21
Kassa—Miskolcz felől**	este	7	50
B.-Szt.-Mihály vásártérre	reg.	8	03
B.-Szt.-Mihály m.áll. v.-hoz	déli	8	17
H.-Böszörmény felől vásártérre	este	6	30
H.-Böszörmény felől m. áll. v.-hoz	este	6	49
F.-Abony felől (vásártérre)	d. u.	5	20
F.-Abony „ (m. áll. v.-hoz) . . .	d. u.	5	32
Ohat-Kócs-Polgár felől (vásártérre)	reg.	7	44
Ohat-Kócs-Polgár „ (m. á. v.-hoz)	reg.	8	—
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7	25
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	3	18

* Poprád-Felkáról indul jun. 1-től szept. 15-ig, este 10 ó. 37 p. gy. v.
** Közvetlen kocsi Kassáról ind. 12 ó. 31 p. d. u.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai" nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

6983.
1896.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhirré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező következő földek, u. m.:

1. A Baranyi-féle ház 22 hold és 864 □ öl ondódi földe 6 évre;

2. a Bika-, Lázár-, Koncz- és Farkas-féle házak utáni 35 hold és 800 □öl ondódi föld 6 évre;

3. a Vay-ház utáni 15 1/8 hold ondódi föld 6 évre;

4. a Hatvan-utczai vásártéri vasuti állomás mellett fekvő s faraktárul használt 1 hold és 600 □ öl föld 6 évre;

5. a Hatvan-utczai salétrom-hely ugynevezett Permete-föld 1 hold 600 □öl föld 6 évre;

6. a belvárosi kisdedóvó telke után kiosztott 5 hold 850 □öl ondódi föld 3 évre, a városház nagytermében **folyó 1896. évi augusztus hó 26-ik napján szerdán d. e. 9 órakor** nyilvános árverésen, a város számvevő hivatalánál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fognak adatni.

Miről az árverelni óhajtók azzal értesittetnek, hogy a feltételekbe kiirott kikiáltási árak 10%-át bánatpénzül az árvereltető küldöttség kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1896. aug. 10.

741—2—1 **A városi tanács.**

Ház-eladás.

A Péterfia-utcza 959. számu szolid épitésü, több utczai s udvari szobából álló, továbbá bor- és jég-pincze, kuglizó és tágas udvarral biró ház, mely vendéglőnek igen alkalmas, szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágositást **Bayer és Bauernebl** serfőzdéje nyujt **Kassán.**

742—3—1

Páratlannak ismert égvényes-kénes savanyuviz, hatalmas gyógyszer **idült légcső, tüdő-, gyomor-, bél- és hólyaghurutban és fövény kórban.** Országszerte ismert és használt üditő ital, mint ilyen

különösen ajánlható a

PARÁDI

SAVANYUVIZ

ott, ahol az ivóviz rosz, vagy hol **gerjes és járványos betegségek** uralkodni szoktak. — *Raktár DEBRECZEN részére*

CSANAK JÓZSEF kereskedésében,

továbbá kapható minden *füszerüzletben* és *vendéglőben.*

734—2—2

Egy elhanyagolt gyógyfürdő ujjászervezése.

Egy elhanyagolt gyógyfürdő ujjászervezése.

A méltóságos **gróf Vay Ádám** ur tulajdonát képező rendkivüli szép fekvésü

Turvékonya (Máriavölgyi)

fürdő (szigyár-váraljai vasuti állomástól 2 órányira Vámfalu mellett, kocsi mindig kapható Váralján) igazgatósága mindent elkövet az igen kellemes táju s kitünő klimatikus, erdős, völgyes helyen elterülő fürdőhelyiség rendszeresitése érdekében.

Kaphatók jó, száraz, egészséges lakások s csak 40—60—80 krajczárjával számittatnak.

Van 12 különböző remek gyógyforrása, melyek közül különösen a kénes, hasonló a **Parádi,** gleichenbergi, budai keserüvizekkel és dus szénsav tartalmuknál fogva borral keverve kellemes, üditő italul szolgál, timsós, vasas, mint a viski, szikes, erős szénsavas források lesznek biztos hatással alkalmazva. Egy fürdő 40 és 50 kr. Igen jó magyar konyha, jégbe hütött italok igen mérsékelt s felsorolt árakon kaphatók.

Étlap a turvékonyi fürdő termeiben:

Meleg ételek.

Egy adag leves	10 kr.
„ „ magyar gulyás	20 „
„ „ marhahus szószszal	20 „
„ főzelék auflággal	20 „
„ „ auflág nélkül	10 „
„ egész ebéd	70 „

Pecsenyék.

Egy adag bélszin szószszal	35 kr.
„ marha-szelet	30 „
„ fokhagymás sült	35 „
„ rostélyos hagymával	30 „
„ sertés karmonádli	30 „
„ böftök tojással	40 „
„ rántott csirke	40 „
„ paprikás csirke	40 „
„ rucza-sült	35 „
„ liba-sült	35 „
„ borju-szelet	40 „

Tészták.

Főtt v. sült tészta egy adag	20 kr.

Hideg ételek.

Sonka egy adag	35 kr.
Sonka fél adag	20 „
Szalámi egy adag 20 kr., fél adag	15 „
Füstölt nyelv	25 „
Vaj retekkel	15 „
Liptai turó	15 „
Ementhali sajt	20 „
Groi v. kárpáti sajt	15 „
Saláta	10 „
Fehér kávé egész adag	20 „
„ „ kis adag	12 „
Fekete kávé	12 „
Egy pohár tej	10 „

Dréher-féle sörök.

Egy üveg sör	20 kr.
Egy pohárral	10 „

Borok. Egy liter schiller 36 kr. Egy liter sikárlói fehér 36 kr., ugyszintén különféle csemege-borok, valamint franczia és magyar pezsgők leszállitott árakon.

732—3—2 **Trefán Mihály,** vendéglős.

Posta és távirda Avas-Felsőfalun. — Fürdőorvos helyben.

Mindennemü felvilágositással szolgál: **A turvékonyi fürdőigazgatóság.**

Értekezhetni, utasitásokat s tájékoztatásokat kaphatni Szatmáron.

Zommer Károly nagykereskedőnél.

Értekezhetni s utasitásokat lehet szerezni Zommer Károlynál Szatmáron.

Értekezhetni s utasitásokat lehet szerezni Zommer Károlynál Szatmáron.

Egy elhanyagolt gyógyfürdő ujjászervezése.

„Csokonai" nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.